

۱- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر نمایید ۱/۵ نمره

- الف- در فضایی موجه..... از مصادیق محمول و در قضایای سالبه..... مصادیق محمول مورد نظر گوینده است.
ب- در قیاس قترانی، اجزای..... در میان..... بخش شده اند.
ج- اگر حد وسط در مقدمه اول..... و در مقدمه دوم..... باشد، قیاس شکل چهارم است

۲- تعیین نمایید عبارات زیر درست است یا نادرست و در صورت نادرست بودن آنرا اصلاح کنید. ۱

- الف- در قیاس معتبر باید هر دو مقدمه سالبه باشند.
ب- پس از حذف کردن حد وسط، موضوع نتیجه همواره از مقدمه دوه بدست می آید.
ج- هنگام بررسی اعتبار یک قیاس، به موضوع یا محمولی که در مقدمه منفی اند، کاری نداریم.
د- قیاس «هیا نار است، تر وسیله موسیقی است، پس هوا وسیله موسیقی است.» دارای مغالطه «عدم تکرر حدوسط» است.

۳- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۱/۷۵ نمره

الف- شکل قیاس های زیر را تعیین کنید

- ۱- لف ب ست ج ب نیست. پس: اف ج نیست
۲- لف ب ست ج الف است. پس: ب ج است.

ب- مغالطه استدلال زیر را مشخص کنید

-دوست صمیمی من، آذر است. آذر نهمین مه سال است پس دوست صمیمی من، نهمین ماه سال است.

ج- دامنه مصادیق موضوع و محمول قضایای زیر را با علامت مثبت و منفی مشخص کنید

۱- هر شیری گوشخوار است. ۲- بعضی قلزات گرابها هستند.

۳- هیچ مسلمانی کتویک نیست. ۴- بعضی گها سرخ نیستند.

۴- هر یک از موارد ستون سمت راست با کدامیک از موارد ستون سمت چپ مرتبط است؟ (یک مورد اضافی است) ۰/۷۵ نمره

الف- علامت موضوع در قضایای کلی	* نتیجه سالبه
ب- سالبه بودن یکی از مقدمات	* مثبت
ج- جزء مشترک میان دو قضیه	* منفی نبودن حدوسط در دو مقدمه
	* حدوسط

۵- در هر یک از قیاسهای زیر تعیین کنید:

اولا شکل چندم است؟ ثابا معتبر است یا نامعتبر؟ ثلثا در صورت نامعتبر بودن دلیل آن چیست؟

الف- هر سنگی جسم است. هر جسمی دارای وزن است. پس: هر سنگی دارای وزن است

ب- هر تهرانی آسیایی است. هر ایرانی آسیایی است. پس: هر تهرانی ایرانی است.

۶- نتیجه احتمالی قیاسهای زیر را بنویسید. کدام نتیجه معتبر است. ۱/۵ نمره

الف- هر الف ب است. هر ج ب است.

ب- بعضی ب الف است. هیچ ج ب نیست.

۷- دلیل نامعتبر بودن قیاسهای زیر را بنویسید. ۰/۵ نمره

الف- مینا دوست من است. مینا پرنده است. دوست من پرنده است.

ب- هیچ اسی گوشتخوار نیست. هیچ گوشتخواری علفخوار نیست. پس: هیچ اسی علفخوار نیست.

۸- گزینه صحیح را مشخص نمایید. ۱ نمره

۱-۸- درباره نتیجه، اعتبار و عدم اعتبار قیاس «هر الف ب است. هر ب ج است.» می توان گفت:

۱- هر الف ج است - نامعتبر است، حد وسط در دو مقدمه موجبه نیست.

۲- بعضی الف ج است - نامعتبر است، موضوع در نتیجه منفی است.

۳- هر الف ج است و بعضی الف ج است - هر دو معتبرند طبق قاعده تداخل.

۴- بعضی الف ج نیست - معتبر است، حد وسط در دو مقدمه منفی نیست.

۲-۸- اگر مقدمات و نتیجه گیری قیاس ما به این گونه باشد که: «هر الف ب است. هر ب ج است. پس هر الف ج است.» کدام شکل

اشکال قیاس اقترانی ترسیم شده و سبب اعتبار آن چیست؟

۱- شکل اول - موضوع در نتیجه و مقدمه اول منفی است.

۲- شکل دوم - حد وسط یک بار موجبه است.

۳- شکل چهارم - موضوع در نتیجه و مقدمه اول مثبت است.

۴- شکل اول - حد وسط یک بار مثبت و موضوع در نتیجه و مقدمه اول مثبت است.

۳-۸- کدام یک از قیاسهای زیر نامعتبر است؟

۱- هیچ الف ب نیست. هر ج ب است. پس: هیچ الف ج نیست.

۲- هر الف ب است. بعضی ب ج نیست. پس: بعضی الف ج نیست.

۳- هر ج ب است. هر ب الف است. پس: بعضی ج الف است.

۴- بعضی ب الف است. هر ب ج است. پس: بعضی الف ج است.

۴-۸- در باره قیاس اقترانی می توان گفت:

۱- موضوع نتیجه از مقدمه دوم و محمول نتیجه از مقدمه اول به دست می آید.

۲- در قیاس اقترانی، حد وسط باید مثبت باشد.

۳- در این قیاس می توان از قضایای نامرتبط نیز به نتیجه رسید.

۴- در قیاس اقترانی موضوع یا محمول در یک مقدمه مقارن با موضوع یا محمول در مقدمه دیگر است.

سوالات جای خالی:

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید :

- 1) تعریف جزیره ، به " قطعه زمینی که آب آن را احاطه کرده است " تعریف ..... است.
- 2) (تعریف باید دوری نباشد یعنی ،.....)
- 3) (در این شیوه، از لغات و اصطلاحات مترادف و آشنا برای شنونده استفاده می شود و به آن تعریف ..... گفته می شود.
- 4) (تعریف باید جامع باشد یعنی .....)
- 5) (در تعریف به مفاهیم عام و خاص ، در باره ی آن مفهومی که دایره ی مصادیقش نسبت به مجهول عام تر است ، می توانیم بگوییم ، .....)
- 6) (تعریف به مفاهیم عام و خاص نوعی تعریف ..... است.
- 7) (تعریف جیوه به فلزی که در مای طبیعی مایع است تعریف ..... است.
- 8) (تعریف نباید بیشتر از معرف (اعم) باشد زیرا در اینصورت ..... نیست و تعریف نباید کمتر از معرف (اخص) باشد زیرا در اینصورت ..... نیست.
- 9) (هرگاه به ذکر نمونه ها یا تصاویری از مصادیق واژه مورد نظر پرداختیم تعریف به ..... است.
- 10) (اگر دو مفهوم به گونه ای باشند که هیچ مصداق مشترکی نداشته باشند ، میان آنها نسبت ..... برقرار است.
- 11) (تعریف یک شیء به خود را تعریف ..... می نامند که نوعی تعریف ..... به شمار می آید.
- 12) (تعریف باید تمامی مصادیق آن مفهوم را در بر بگیرد یا به اصطلاح ..... باشد.
- 13) (اگر در تعریف هلال ماه بگوییم گوشواره آسمان این تعریف ویژگی ..... را ندارد.
- 14) (تعریف یک چیز با استفاده از خودش را ..... می نامند.
- 15) (در شیوه ای که از لغات و اصطلاحات مترادف و آشنا برای شنونده استفاده می شود به آن تعریف ..... نیز می گویند.

- 4) کدام روش تعریف ، نیازمند دسته بندی ویژگی هاست ؟
- 5) تعریف به مثال چه نام دیگری دارد؟
- 6) تعریفی که در آن از کلمات مترادف یا آشنا برای شنونده استفاده می شود چه نوع تعریفی است؟
- 7) داشتن یک تعریف درست از مفاهیم چه مزایایی دارد ؟ (دو دلیل)
- 8) چه اشکالی در تعریف "طوطی :حیوان سخنگو" وجود دارد ؟
- 9) اگر در تعریف "درخت سیب بگوئیم :درختی که میوه دارد "چه ایرادی به این تعریف وارد است؟
- 10) چه اشکالی در تعریف سیاه رنگ مشکى است وجود دارد ؟
- 11) تعریف تحلیلی به چند روش انجام می شود نام ببرید ؟
- 12) نام دیگر تعریف به مثال چیست؟
- 13) یک مفهوم را بنویسید که در آن سه نوع از انواع تعریف استفاده شده باشد.
- 14) شرایط تعریف صحیح را نام ببرید.

سوالات تشریحی :

- 1) شرایط یک تعریف صحیح چیست ؟ نام برده توضیح دهید.
- 2) اگر در یک تعریف اوصاف مختلف یک امر را بیان کنیم ،از چه تعریفی استفاده کردیم توضیح دهید.
- 3) از شرایط تعریف واضح بودن را با ذکر مثال توضیح دهید.